HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șasea)

23 octombrie 2025 *

„Trimitere preliminară – Cooperarea judiciară în materie civilă – Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 – Articolul 25 alineatul (1) – Convenția atributivă de competență conținută într-un contract de subcontractare – Cesiune a unei creanțe rezultate din contract – Opozabilitate de către cesionar a convenției atributive de competență față de debitorul creanței – Condiții”

În cauza C-682/23,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Curtea de Apel Cluj (România), prin decizia din 25 octombrie 2023, primită de Curte la 15 noiembrie 2023, în procedura

E.B. sp. z o.o.

împotriva

K.P. sp. z o.o.,

CURTEA (Camera a șasea),

compusă din doamna I. Ziemele, președintă de cameră, domnul A. Kumin (raportor) și domnul S. Gervasoni, judecători,

avocat general: domnul D. Spielmann,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru E.B. sp. z o.o., de D.-V. Ceaușu și de A. Cristescu, avocați;

– pentru K.P. sp. z o.o., de H. Bora, avocat, M Ostrowski, radca prawny și R.-E Stuparu, avocată;

– pentru guvernul elvețian, de M. Kähr și L. Lanzrein, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de A. Biolan și S. Noë, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: româna.

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 25 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2012, L 351, p. 1, denumit în continuare „Regulamentul Bruxelles Ia”).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între E.B. sp. z o.o., pe de o parte, și K.P. sp. z o.o., pe de altă parte, două societăți de drept polonez, în legătură cu competența instanțelor române de a soluționa o acțiune formulată de E.B. împotriva K.P., sesizate în temeiul unei convenții atributive de competență încheiate între această din urmă societate și E. S.A., o societate de drept român, care a cesionat către E.B. creanța care face obiectul acestei acțiuni.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Regulamentul (CE) nr. 44/2001

3 Articolul 23 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, denumit în continuare „Regulamentul Bruxelles I”) prevedea:

„Dacă prin convenția părților, dintre care una sau mai multe au domiciliul pe teritoriul unui stat membru, competența în soluționarea litigiului ce a survenit sau poate surveni în legătură cu un raport juridic determinat revine instanței sau instanțelor dintr-un stat membru, competența revine acelei instanțe sau instanțelor respective. Această competență este exclusivă, cu excepția unei convenții contrare a părților. Convenția atributivă de competență se încheie:

(a) în scris ori verbal cu confirmare scrisă sau

(b) într-o formă conformă cu obiceiurile statornicite între părți; sau

(c) în comerțul internațional, într-o formă conformă cu uzanța cu care părțile sunt sau ar trebui să fie la curent și care, în cadrul acestui tip de comerț, este cunoscută pe larg și respectată cu regularitate de către părțile la contractele de tipul pe care îl implică domeniul comercial respectiv.”

Regulamentul Bruxelles Ia

4 Considerentele (15), (16) și (19) ale Regulamentului Bruxelles Ia au următorul cuprins:

„(15) Normele de competență ar trebui să prezinte un mare grad de previzibilitate și să se întemeieze pe principiul conform căruia competența este determinată, în general, de domiciliul pârâtului. Astfel, competența ar trebui să fie întotdeauna determinată pe baza acestui criteriu, cu excepția câtorva situații bine definite în care materia litigiului sau autonomia părților justifică un alt punct de legătură. În cazul persoanelor juridice, domiciliul trebuie să fie definit în mod independent, în vederea ameliorării transparenței normelor comune și a evitării conflictelor de competență.

(16) În afară de instanța domiciliului pârâtului, ar trebui să existe și alte instanțe autorizate în temeiul unei legături strânse între instanță și acțiune sau în scopul bunei administrări a justiției. Existența unei legături strânse ar trebui să asigure securitatea juridică și să evite posibilitatea de a se introduce o acțiune împotriva pârâtului în fața unei instanțe dintr-un stat membru care nu era previzibilă în mod rezonabil de către acesta. […]

[…]

(19) Autonomia părților la un contract, altul decât un contract de asigurare, un contract încheiat cu consumatorii sau un contract de muncă, în cazul cărora este permisă numai o autonomie limitată de stabilire a instanței competente, ar trebui să fie respectată, sub rezerva temeiurilor de competență exclusive ale instanțelor prevăzute în prezentul regulament.”

5 Articolul 4 alineatul (1) din acest regulament prevede:

„Sub rezerva dispozițiilor prezentului regulament, persoanele domiciliate pe teritoriul unui stat membru sunt acționate în justiție, indiferent de naționalitatea lor, în fața instanțelor respectivului stat membru.”

6 Articolul 5 alineatul (1) din regulamentul menționat prevede:

„Persoanele domiciliate pe teritoriul unui stat membru pot fi acționate în justiție în fața instanțelor unui alt stat membru numai în temeiul normelor enunțate în secțiunile 2-7 din prezentul capitol.”

7 Potrivit articolului 25 din același regulament:

„(1) Dacă prin convenția părților, indiferent de domiciliul acestora, competența de soluționare a litigiului care a survenit sau poate surveni în legătură cu un raport juridic determinat revine instanței sau instanțelor dintr-un stat membru, competența revine acelei instanțe sau instanțelor respective, cu excepția cazului în care convenția este nulă și neavenită în privința condițiilor de fond în temeiul legislației statului membru respectiv. Această competență este exclusivă, cu excepția unei convenții contrare a părților. Convenția atributivă de competență se încheie:

(a) în scris sau verbal cu confirmare scrisă;

(b) într-o formă conformă cu obiceiurile statornicite între părți; sau

(c) în comerțul internațional, într-o formă conformă cu uzanța cu care părțile sunt sau ar trebui să fie la curent și care, în cadrul acestui tip de comerț, este cunoscută pe larg și respectată cu regularitate de către părțile la contractele de tipul pe care îl implică domeniul comercial respectiv.

[…]

(4) Convențiile atributive de competență, precum și prevederile similare din actele constitutive ale unui trust nu au efect juridic dacă sunt contrare dispozițiilor articolelor 15, 19 sau 23 ori dacă instanțele de la competența cărora acestea derogă au competență exclusivă în temeiul articolului 24.

(5) O convenție atributivă de competență care face parte dintr-un contract este considerată o convenție independentă de celelalte clauze ale contractului.

[…]”

Dreptul național

Dreptul român

8 Articolul 1068 alineatul (1) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă din 1 iulie 2010 (republicată în *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 247 din 10 aprilie 2015) (denumit în continuare „Codul de procedură civilă român”) are următorul cuprins:

„În materie patrimonială, părțile pot conveni asupra instanței competente să judece un litigiu actual sau eventual izvorând dintr-un raport cu elemente de extraneitate. Convenția poate fi încheiată prin înscris, telegramă, telex, telecopiator sau orice alt mijloc de comunicare ce permite a-i stabili proba printr-un text. În lipsă de stipulație contrară, competența forului ales este exclusivă.”

9 Potrivit articolului 1071 din acest cod:

„(1) Instanța sesizată verifică din oficiu competența sa internațională, procedând conform regulilor interne privind competența, iar dacă stabilește că nu este competentă nici ea, nici o altă instanță română, respinge cererea ca nefiind de competența jurisdicției române, sub rezerva aplicării prevederilor articolului 1.070. Hotărârea instanței este supusă recursului la instanța ierarhic superioară.”

(2) Necompetența internațională a instanței române poate fi invocată în orice stare a procesului, chiar și direct în căile de atac. […].”

Dreptul polonez

10 Articolul 509 alineatul 2 din ustawa – Kodeks cywilny (Legea privind Codul civil) din 23 aprilie 1964 (Dz. U. nr. 16, poziția 93), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumit în continuare „Codul civil polonez”), prevede că „cumpărătorul obține, pe lângă creanță, drepturile aferente acesteia, în special creanța privind dobânzile de întârziere”.

Litigiul principal și întrebările preliminare

11 E.B. și E. PL., două societăți de drept polonez, au încheiat, la 24 martie și, respectiv, la 24 iulie 2017, două contracte având ca obiect, primul, pregătirea unui teren în vederea construirii în Polonia a unei noi fabrici de producție a produselor din lemn, iar al doilea, realizarea lucrărilor de construcție a acestei fabrici. În temeiul acestor contracte, E. PL. s-a angajat în special față de E.B. să furnizeze servicii referitoare la proiectarea lucrării și să execute lucrări de fundație pentru această construcție.

12 Încă de la 4 martie 2017, E. PL. încheiase un contract de subcontractare cu E. S.A., o societate de drept român. La 10 iulie 2017, aceasta din urmă a încheiat, la rândul său, un contract de subcontractare cu K.P., o societate de drept polonez (denumit în continuare „contractul de subcontractare în cauză"). Acest din urmă contract cuprinde o clauză atributivă de competență în temeiul căreia „orice litigii vor fi soluționate de tribunalul cu jurisdicție asupra sediului social al contractantului" (denumită în continuare „clauza atributivă de competență în cauză"), fără a se preciza conținutul exact al termenului „contractant".

13 Toate cele patru contracte menționate la cele două puncte precedente conțin o clauză potrivit căreia acestea sunt reglementate de legea poloneză.

14 Prin contractul de cesiune de creanță din 16 decembrie 2021, încheiat între E. S.A. și E.B. cu participarea E. PL., E. S.A. a cesionat E.B. o creanță reprezentând dreptul la despăgubiri, al cărei cuantum se ridică la 14 050 878,35 zloți polonezi (PLN) (aproximativ 3 289 311 euro) (denumită în continuare „creanța reprezentând dreptul la despăgubiri în cauză"), creanță pretins deținută de E. S.A. față de K.P. ca urmare a executării necorespunzătoare de către aceasta din urmă a obligațiilor sale contractuale care decurg din contractul de subcontractare în cauză.

15 La 21 decembrie 2021, E.B. a introdus o acțiune împotriva K.P. la Tribunalul Specializat Cluj (România), având ca obiect recuperarea creanței reprezentând dreptul la despăgubiri în cauză, majorată cu dobânzi de întârziere. În susținerea acestei acțiuni, E.B. a pus în discuție atât răspunderea contractuală, cât și răspunderea delictuală a K.P. Pentru a justifica sesizarea Tribunalului Specializat Cluj, E.B. s-a întemeiat pe clauza atributivă de competență în cauză, considerând că acest tribunal era competent în calitate de instanță în a cărei rază teritorială avea sediul E. S.A.

16 În apărare, K.P. a ridicat o excepție de necompetență internațională a instanțelor române. În ceea ce privește, pe de o parte, angajarea răspunderii sale delictuale, K.P. a arătat că clauza atributivă de competență în cauză nu era aplicabilă în această materie și că trebuia să se facă referire la articolul 7 punctul 2 din Regulamentul Bruxelles Ia, care desemna competența instanțelor poloneze, întrucât pretinsa faptă prejudiciabilă s-a produs în Polonia. În ceea ce privește, pe de altă parte, punerea în discuție a răspunderii sale contractuale, K.P. a susținut că E.B. nu putea, în calitate de terț față de contractul de subcontractare în cauză, să se prevaleze de clauza atributivă de competență în cauză.

17 Prin hotărârea din 19 decembrie 2022, Tribunalul Specializat Cluj a admis această excepție de necompetență și, prin urmare, a respins acțiunea menționată pentru necompetența instanțelor române. La 11 aprilie 2023, E.B. a formulat recurs împotriva acestei sentințe la Curtea de Apel Cluj (România), care este instanța de trimitere.

18 E.B. susține în esență că consimțământul pentru o clauză atributivă de competență din partea cesionarului unei creanțe născute din contractul care conține această clauză, indiferent de momentul în care cesionarul respectiv exprimă un astfel de consimțământ, este suficient pentru ca respectiva clauză să își producă efectele, cocontractantul inițial al cedentului căruia îi este opusă clauza menționată nefiind obligat să dea un nou consimțământ, din moment ce l-a dat cu ocazia încheierii contractului respectiv. Într-o asemenea ipoteză, instanța națională desemnată prin această clauză nu ar mai trebui să examineze dacă cesionarul menționat se subrogă în drepturile și obligațiile cedentului, o astfel de verificare fiind pertinentă numai într-o situație în care debitorul cedat este cel care intenționează să opună aceluiași cesionar o clauză atributivă de competență inserată în contractul în temeiul căruia a luat naștere creanța cesionată. Or, în speță, nu numai că E.B., în calitatea sa de cesionar al creanței reprezentând dreptul la despăgubiri în cauză, nu se opune aplicării clauzei atributive de competență în cauză, ci chiar se prevalează de aceasta. În plus, în măsura în care E.B. are calitatea de cesionar al unei creanțe rezultate din contractul de subcontractare în cauză în care figurează această clauză, nu ar fi necesar să se aplice jurisprudența Curții privind situațiile în care terțul nu avea nicio legătură cu clauza atributivă de competență pe care una dintre părțile inițiale la contract intenționa să i-o opună.

19 K.P. arată că o clauză atributivă de competență nu poate produce efecte decât între părțile inițiale la contract, iar nu față de un terț, precum cesionarul unei creanțe născute din acest contract, având în vedere caracterul *intuitu personae* al unei astfel de clauze, care este rezultatul negocierilor dintre aceste părți inițiale. Ar fi astfel necesar, în caz de litigiu, să se verifice dacă cesionarul creanței născute din contractul inițial și debitorul cedat sunt ținuți de clauza atributivă de competență care figurează în acest contract, această existență trebuind să facă obiectul unei examinări distincte, întrucât o asemenea clauză are un caracter autonom în raport cu contractul menționat. În plus, în temeiul principiului autonomiei de voință, semnatarului unei clauze atributive de competență nu i se poate opune această clauză de către un terț, întrucât consimțământul său la clauza menționată a fost exprimat în considerarea raportului de drept stabilit cu cocontractantul său și s-ar limita la raporturile sale cu acesta. În sfârșit, din moment ce articolul 25 din Regulamentul Bruxelles Ia, referitor la clauzele atributive de competență, ar avea un caracter derogatoriu în raport cu normele de competență prevăzute de acest regulament și ar fi, așadar, de strictă interpretare și aplicare, ar fi necesar să se considere că existența unei „convenții între părțile care au stabilit competența unei instanțe dintr-un stat membru de a soluționa litigii survenite în legătură cu un raport juridic determinat”, în sensul acestei dispoziții, ar trebui constatată chiar în privința părților din litigiu.

20 Instanța de trimitere arată că, în speță, E.B., pe de o parte, în calitate de cesionar al creanței reprezentând dreptul la despăgubiri în cauză, se prevalează de clauza atributivă de competență în cauză și utilizează, așadar, un drept aferent contractului de subcontractare în discuție pe care intenționează să îl opună față de K.P., în calitate de debitor cedat care a consimțit inițial la această clauză atunci când a semnat acest contract, dar că, pe de altă parte, în calitate de cesionar doar al acestei creanțe, ea nu se subrogă în toate drepturile și obligațiile E. S.A. în temeiul contractului menționat.

21 În plus, această instanță arată că, în temeiul articolului 509 alineatul 2 din Codul civil polonez, invocat de E.B. în susținerea recursului său și astfel cum a fost interpretat de Sąd Najwyższy (Curtea Supremă, Polonia), cesiunea de creanță determină un transfer nu numai al dreptului de creanță în patrimoniul cesionarului, ci și al drepturilor aferente acesteia, inclusiv cel de a invoca aplicarea unei convenții atributive de competență care figurează în contractul a cărui

neexecutare a dat naștere creanței în cauză. În schimb, cesiunea de creanță nu ar implica transferul în sarcina cesionarului al obligațiilor pe care cedentul era obligat să le respecte față de debitorul cedat.

22 În acest context, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă articolul 25 din Regulamentul Bruxelles Ia trebuie interpretat în sensul că criteriile de analiză rezultate din jurisprudența Curții pentru a stabili dacă o clauză atributivă de competență se aplică în relația dintre una dintre părțile inițiale la contractul în care este inserată această clauză și un terț față de acest contract sunt aplicabile într-o situație precum cea în discuție în cauza cu care este sesizată.

23 În această privință, instanța de trimitere subliniază faptul că, spre deosebire de această cauză, cele în care s-au pronunțat Hotărârea din 7 februarie 2013, Refcomp (C-543/10, EU:C:2013:62), Hotărârea din 21 mai 2015, CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335), și Hotărârea din 18 noiembrie 2020, DelayFix (C-519/19, EU:C:2020:933), priveau o clauză atributivă de competență care era opusă unui terț care nu consimțise inițial la aceasta și care se opunea aplicării sale.

24 De asemenea, instanța de trimitere arată că, deși, în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 28 iunie 2017, Leventis și Vafeias (C-436/16, EU:C:2017:497), convenția atributivă de competență fusese invocată de un terț față de contractul în care era inserată această convenție, acest terț nu avea totuși niciun raport funcțional cu părțile inițiale la contract care să justifice preluarea drepturilor care decurg din acest contract sau din convenția menționată. Pe de altă parte, jurisprudența Curții referitoare la cauze privind domenii specializate, în special domeniul conosamentelor, al contractelor de asigurări și al contractelor de societate, nu ar putea fi transpusă, în general, în privința oricărui tip de contract.

25 Potrivit instanței de trimitere, din principiul autonomiei de voință rezultă că o convenție atributivă de competență nu își poate produce efectele decât în raportul dintre părțile care au consimțit inițial la aceasta. Prin urmare, consideră că un terț față de contractul în care a fost inserată o astfel de convenție, chiar dacă dobândește anumite drepturi de creanță care decurg din acest contract, nu se poate prevala de aceasta.

26 În sfârșit, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă opoziția cocontractantului inițial este determinantă în cadrul aprecierii aplicabilității unei clauze atributive de competență cuprinse în contractul pe care l-a încheiat cu cedentul unei creanțe născute din neexecutarea acestuia și care este invocată de un terț în calitate de cesionar al acestei creanțe. Această instanță urmărește de asemenea să afle, dacă este cazul, dacă, pentru ca acest terț să se poată prevala în mod valabil de această clauză, este necesar ca debitorul cedat, în calitatea sa de cocontractant inițial, să formuleze un nou consimțământ în această privință.

27 În aceste condiții, Curtea de Apel Cluj a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Pot fi dispozițiile articolului 25 din Regulamentul [Bruxelles Ia] interpretate în sensul că ar conferi cesionarului unei creanțe derivate dintr-un contract de execuție de lucrări dreptul de a se prevala de clauza atributivă de competență inserată în acel contract împotriva părții originare a contractului, în ipoteza în care contractul de cesiune a operat, conform dreptului național aplicabil fondului litigiului, un transfer al dreptului de creanță și al accesoriilor acesteia, dar nu și al obligațiilor derivate din contract?

2) Are relevanță într-o ipoteză ca cea anterior menționată, pentru determinarea instanței competente, opoziția părții semnatare a clauzei atributive de competență împotriva căreia este promovat litigiului? Este necesar un nou acord de voință al acesteia, anterior/concomitent promovării litigiului, pentru ca terțul cesionar să se poată prevala de clauza atributivă de competență?”

Cu privire la întrebările preliminare

28 Prin intermediul întrebărilor formulate, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 25 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles Ia trebuie interpretat în sensul că un terț, în calitate de cesionar al unei creanțe reprezentând dreptul la despăgubiri care s-a născut din neexecutarea unui contract în care figurează o clauză atributivă de competență, se poate prevala de această clauză față de cocontractantul inițial, în calitate de debitor cedat al acestei creanțe, în scopul unei acțiuni în recuperarea creanței menționate și fără consimțământul acestui debitor, într-o situație în care, în conformitate cu dreptul național aplicabil acestui contract, astfel cum a fost interpretat de jurisprudența națională, o cesiune de creanță determină un transfer nu numai al dreptului de creanță în patrimoniul cesionarului, ci și al drepturilor aferente creanței menționate, inclusiv al celui de a invoca aplicarea unei convenții atributive de competență care figurează în contractul respectiv.

29 Potrivit articolului 25 alineatul (1) prima teză din Regulamentul Bruxelles Ia, „[d]acă prin convenția părților, indiferent de domiciliul acestora, competența de soluționare a litigiului care a survenit sau poate surveni în legătură cu un raport juridic determinat revine instanței sau instanțelor dintr-un stat membru, competența revine acelei instanțe sau instanțelor respective, cu excepția cazului în care convenția este nulă și neavenită în privința condițiilor de fond în temeiul legislației statului membru respectiv”.

30 Astfel, această dispoziție nu precizează dacă o clauză atributivă de competență poate fi transmisă, dincolo de cercul părților la un contract, unui terț, parte la un contract ulterior și succesor, în tot sau în parte, în drepturile și obligațiile uneia dintre părțile la contractul inițial (Hotărârea din 25 aprilie 2024, Maersk și Mapfre España, C-345/22-C-347/22, EU:C:2024:349, punctul 47, precum și jurisprudența citată) și nici dacă un asemenea terț poate opune o astfel de clauză uneia dintre aceste părți inițiale.

31 Nu este mai puțin adevărat că articolul 25 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles Ia impune fără echivoc, ca o condiție materială de validitate, ca părțile să fi „convenit” cu privire la o instanță sau instanțe dintr-un stat membru (a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 februarie 2025, Società Italiana Lastre, C-537/23, EU:C:2025:120, punctul 35).

32 Or, potrivit unei jurisprudențe constante, dispozițiile articolului 25 din Regulamentul Bruxelles Ia, întrucât derogă atât de la norma consacrată la articolul 4 din acest regulament, în temeiul căreia competența este determinată de principiul general al domiciliului pârâtului, cât și de la cea potrivit căreia competențele speciale sunt stabilite la articolele 7-9 din regulamentul menționat, sunt de strictă interpretare în privința condițiilor pe care le stabilesc (Hotărârea din 27 februarie 2025, Società Italiana Lastre, C-537/23, EU:C:2025:120, punctul 34 și jurisprudența citată).

33 Reiese din jurisprudența Curții că instanța sesizată are, așadar, obligația de a examina *in limine litis* dacă clauza atributivă de competență a constituit efectiv obiectul unui consimțământ între părțile inițiale la contract, care trebuie să se manifeste în mod clar și precis, formele impuse la articolul 25 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles Ia având în această privință funcția de a asigura stabilirea efectivă a consimțământului. Rezultă că, în principiu, o clauză atributivă de competență inserată într-un contract nu își poate produce efectele decât în raporturile dintre părțile care și-au dat acordul la încheierea acestui contract (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 noiembrie 2020, DelayFix, C-519/19, EU:C:2020:933, punctele 41 și 42, precum și jurisprudența citată).

34 Cu toate acestea, în conformitate cu jurisprudența Curții, o clauză la care un terț față de contract nu a consimțit nu este opozabilă acestuia din urmă decât cu condiția să fi succedat, în conformitate cu dreptul național aplicabil fondului, așa cum a fost stabilit în temeiul normelor de drept internațional privat ale instanței sesizate, celeilalte părți inițiale la contract în toate drepturile și obligațiile sale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 mai 2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, punctul 65, și Hotărârea din 18 noiembrie 2020, DelayFix, C-519/19, EU:C:2020:933, punctul 47, precum și jurisprudența citată).

35 Reciproc, un terț față de contractul în care figurează o clauză atributivă de competență trebuie, așadar, să se poată prevala de această clauză față de o parte inițială la acest contract în aceleași condiții precum cele în care aceasta i-ar putea opune clauza menționată, și anume atunci când a succedat celeilalte părți inițiale la contractul menționat în ansamblul drepturilor și al obligațiilor sale.

36 Astfel, în caz contrar, cocontractantului inițial, în calitate de debitor cedat, i s-ar acorda mai multe drepturi decât deținea înainte de cesiunea creanței, întrucât ar putea alege, în urma acestei cesiuni, să nu mai fie ținut de convenția atributivă de competență pe care a încheiat-o cu cedentul (a se vedea prin analogie Hotărârea din 25 aprilie 2024, Maersk și Mapfre España, C-345/22-C-347/22, EU:C:2024:349, punctul 62 și jurisprudența citată).

37 O asemenea soluție se impune având în vedere obiectivele urmărite de Regulamentul Bruxelles Ia, astfel cum rezultă în special din considerentele (15) și (16) ale acestuia, din care reiese că legiuitorul Uniunii a intenționat să adopte norme de competență care să prezinte un mare grad de previzibilitate și de transparență în vederea consolidării securității juridice și a facilitării bunei administrări a justiției. Astfel, Curtea a statuat în mod repetat că, în vederea promovării acestor obiective, în special a celui referitor la securitatea juridică, este necesar să se consolideze protecția juridică a persoanelor stabilite în Uniunea Europeană, permițând atât reclamantului să identifice cu ușurință instanța pe care o poate sesiza, cât și pârâtului să prevadă în mod rezonabil instanța în fața căreia poate fi acționat în justiție (a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 februarie 2025, Società Italiana Lastre, C-537/23, EU:C:2025:120, punctele 38 și 39, precum și jurisprudența citată).

38 Or, astfel de obiective ar putea fi compromise dacă opozabilitatea unei clauze atributive de competență în raportul dintre una dintre părțile inițiale la contractul în care figurează această clauză și un terț față de acest contract ar depinde de aspectul dacă una dintre aceste părți inițiale sau acest terț este cel care se prevalează de respectiva clauză în primul rând, sesizând instanța desemnată, ceea ce ar fi cazul dacă terțul respectiv nu s-ar putea prevala de clauza menționată față de părțile inițiale în aceleași condiții precum cele în care acestea ar putea, conform jurisprudenței menționate la punctul 34 din prezenta hotărâre, să îi opună aceeași clauză.

39 Rezultă că, într-o situație în care o parte inițială la contractul în care figurează o clauză atributivă de competență nu a consimțit ca această clauză să îi fie opusă de un terț față de acest contract, acesta din urmă poate totuși să se prevaleze de clauza menționată față de respectiva parte inițială dacă a succedat celeilalte părți inițiale la contractul menționat în ansamblul drepturilor și al obligațiilor sale rezultate din același contract.

40 În speță, sub rezerva verificărilor care revin instanței de trimitere, nu numai că K.P., în calitatea sa de debitor cedat al creanței reprezentând dreptul la despăgubiri în cauză, nu a consimțit în mod expres ca clauza atributivă de competență în cauză să îi fie opusă de E.B., dar aceasta din urmă nici nu a succedat în ansamblul drepturilor și obligațiilor E. S.A. care rezultă din contractul de subcontractare în cauză. Astfel, din dosarul de care dispune Curtea reiese că E. S.A. s-a limitat să cesioneze creanța reprezentând dreptul la despăgubiri în cauză către E.B.

41 Cu toate acestea, potrivit informațiilor furnizate de instanța de trimitere, Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) interpretează în jurisprudența sa articolul 509 alineatul 2 din Codul civil polonez, aplicabil tuturor contractelor încheiate între părțile la litigiul principal, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 13 din prezenta hotărâre, în sensul că cesiunea de creanță determină un transfer nu numai al dreptului de creanță în patrimoniul cesionarului, ci și al drepturilor aferente acestei creanțe, și anume în speță creanța reprezentând dreptul la despăgubiri în cauză, inclusiv al celui de a invoca aplicarea unei convenții atributive de competență care figurează în contractul a cărui neexecutare a dat naștere acesteia.

42 Prin urmare, instanța de trimitere urmărește să afle dacă articolul 25 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles Ia se opune unei astfel de jurisprudențe naționale, din care reiese că cocontractantului inițial, în calitate de debitor cedat, i se poate opune în mod valabil o clauză atributivă de competență de către un terț față de contractul în care este inserată această clauză, în calitatea sa de cesionar al unei creanțe rezultate din acest contract, deși nu a consimțit ca respectiva clauză să îi fie opusă de acest terț.

43 Conform jurisprudenței Curții expuse la punctul 33 din prezenta hotărâre, în principiu, o clauză atributivă de competență inserată într-un contract nu își poate produce efectele decât în raporturile dintre părțile care și-au dat acordul pentru încheierea acestui contract. Acestea fiind zise, trebuie precizat că jurisprudența menționată urmărește să protejeze terții față de contractul menționat mai degrabă decât părțile inițiale la același contract.

44 Astfel, în măsura în care poate fi dovedită existența consimțământului părților inițiale la contract de a fi legate prin clauza atributivă de competență în ceea ce privește litigiile născute din contractul în care figurează această clauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 aprilie 2024, Maersk și Mapfre España, C-345/22-C-347/22, EU:C:2024:349, punctul 51, precum și jurisprudența citată), aceste părți inițiale nu se află într-o situație comparabilă cu cea în care se află un terț față de contract, căruia i-a fost cesionată o creanță rezultată din respectivul contract, dar care nu a consimțit la clauza menționată, astfel încât nu este necesar să li se acorde aceeași protecție ca unui asemenea terț.

45 În plus, astfel cum reiese din jurisprudența Curții aferentă articolului 23 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I, limitarea domeniului de aplicare al unei convenții atributive de competență doar la litigiile care își au originea în raportul de drept în legătură cu care a fost convenită această clauză are ca obiectiv să evite ca o parte să fie surprinsă de atribuirea în competența unei anumite instanțe a litigiilor care ar apărea în alte raporturi decât cel în legătură cu care a fost convenită atribuirea de competență (a se vedea în acest sens Hotărârea din

21 mai 2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, punctul 68 și jurisprudența citată). În măsura în care articolul 25 din Regulamentul Bruxelles Ia, care, potrivit tabelului care figurează în anexa III la acest din urmă regulament, corespunde articolului 23 din Regulamentul Bruxelles I, cuprinde de asemenea termenii „[litigiu] care a survenit sau poate surveni în legătură cu un raport juridic determinat”, această jurisprudență poate fi transpusă în privința articolului 25 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles Ia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 februarie 2025, Società Italiana Lastre, C-537/23, EU:C:2025:120, punctul 45 și jurisprudența citată).

46 Or, un litigiu privind recuperarea unei creanțe reprezentând dreptul la despăgubiri în temeiul răspunderii uneia dintre părțile inițiale la contractul în care figurează o clauză atributivă de competență ca urmare a neexecutării culpabile a acestui contract își are originea în raportul de drept în legătură cu care a fost convenită această clauză, astfel încât această parte inițială nu poate fi surprinsă de faptul de a fi acționată în justiție în fața instanței desemnate prin clauza menționată în vederea respectivei recuperări, chiar dacă această creanță reprezentând dreptul la despăgubiri ar fi fost cesionată unui terț față de contract.

47 În plus, astfel cum reiese din jurisprudența Curții expusă la punctul 36 din prezenta hotărâre, trebuie să se evite ca cesiunea unei creanțe rezultate din contractul în care figurează clauza atributivă de competență să aibă ca efect acordarea mai multor drepturi cocontractantului inițial al cedentului decât deținea înainte de cesiunea respectivă.

48 În consecință, este necesar să se considere că, în cazul cesiunii unei creanțe rezultate dintr-un contract în care figurează o clauză atributivă de competență, debitorul cedat, cocontractant inițial al cedentului, trebuie să rămână, în principiu, legat de această clauză.

49 Nu este mai puțin adevărat că, pe de o parte, acest cocontractant inițial nu trebuie nici să fie plasat într-o situație mai puțin favorabilă ca urmare a respectivei cesiuni de creanță. Cu alte cuvinte, această clauză trebuie interpretată în sensul că se evită orice situație în care cocontractantul menționat ar putea fi acționat în justiție în fața altor instanțe decât cele care ar fi putut fi sesizate de cealaltă parte inițială la contract în temeiul clauzei menționate.

50 Astfel, o asemenea interpretare permite promovarea obiectivului securității juridice pe care îl vizează Regulamentul Bruxelles Ia, amintit la punctul 37 din prezenta hotărâre, întrucât garantează pârâtului că este în măsură să prevadă în mod rezonabil instanța în fața căreia poate fi acționat în justiție, independent de aspectul dacă a fost sau nu cesionată o creanță rezultată din contractul în care figurează clauza atributivă de competență.

51 În plus, trebuie arătat că Regulamentul Bruxelles Ia urmărește, în același mod precum Regulamentul Bruxelles I, pe care l-a înlocuit, să garanteze respectarea dreptului la apărare, să asigure un just echilibru între drepturile reclamantului și cele ale pârâtului, precum și să protejeze, în măsura posibilului, pârâții domiciliați pe teritoriul Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 noiembrie 2011, Hypoteční banka, C-327/10, EU:C:2011:745, punctele 33, 46 și 48). Aceste finalități se traduc, în special la articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles Ia, prin principiul potrivit căruia persoanele domiciliate pe teritoriul unui stat membru sunt acționate în justiție, indiferent de naționalitatea lor, în fața instanțelor respectivului stat membru și, la articolul 5 alineatul (1) din acest regulament, printr-o limitare a situațiilor în care persoanele domiciliate pe teritoriul unui stat membru pot, cu titlu de excepție, să fie acționate în justiție în fața instanțelor unui alt stat membru.

52 Pe de altă parte, părțile inițiale la contract pot să convină în mod expres de la bun început inopozabilitatea față de ele a clauzei atributive de competență pe care o prevede acest contract în cazul cesiunii către un terț a unei creanțe născute din contractul menționat.

53 Astfel, din considerentul (19) al Regulamentului Bruxelles Ia reiese că legiuitorul Uniunii a intenționat să privilegieze respectarea principiului autonomiei de voință, așa încât trebuie să se respecte alegerea părților, sub rezerva, pe de o parte, a excepțiilor prevăzute la articolul 25 alineatul (4) din acest regulament coroborat cu articolele 15, 19 și 23 din acesta, în materia contractelor de asigurare, a contractelor încheiate cu consumatorii și a contractelor de muncă, și, pe de altă parte, a instanțelor care beneficiază de o competență exclusivă, în conformitate cu acest articol 25 alineatul (4) coroborat cu articolul 24 din regulamentul menționat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 februarie 2025, Società Italiana Lastre, C-537/23, EU:C:2025:120, punctele 56 și 64).

54 În schimb, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 48 din prezenta hotărâre, în lipsa unui astfel de acord expres, în cazul cesiunii unei creanțe rezultate dintr-un contract în care figurează o clauză atributivă de competență, debitorul cedat, cocontractant inițial al cedentului, trebuie să rămână ținut de această clauză și nu se poate opune în mod unilateral aplicării acesteia atunci când cesionarul acestei creanțe sesizează instanța desemnată potrivit clauzei menționate în vederea recuperării creanței respective.

55 În speță, E. S.A. și K.P., în calitate de părți inițiale la contractul de subcontractare în cauză, au convenit, prin intermediul clauzei atributive de competență în cauză, că „instanța de la sediul social al contractantului” ar fi competentă să soluționeze litigiile născute din acest contract, inclusiv în ceea ce privește creanța reprezentând dreptul la despăgubiri în cauză, rezultată din contractul menționat. Or, pe de o parte, din decizia de trimitere reiese că E.B., în calitate de cesionar al acestei creanțe, a sesizat aceeași instanță cu cea care ar fi putut fi sesizată de E. S.A., în temeiul acestei clauze, dacă această din urmă societate nu i-ar fi cesionat creanța menționată, astfel încât K.P.nu pare să fie plasată într-o situație mai puțin favorabilă ca urmare a acestei cesiuni. Pe de altă parte, din dosarul de care dispune Curtea nu reiese că aceste părți inițiale ar fi convenit că, în cazul cesiunii unei creanțe rezultate din contractul de subcontractare în cauză, clauza menționată nu le-ar putea fi opusă de cesionar. Prin urmare, sub rezerva unei verificări de către instanța de trimitere, se pare că, în cadrul litigiului principal, E.B. poate opune în mod întemeiat aceeași clauză față de K.P. pentru a obține recuperarea creanței reprezentând dreptul la despăgubiri în cauză.

56 Ținând seama de ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la întrebările adresate că articolul 25 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles Ia trebuie interpretat în sensul că un terț, în calitate de cesionar al unei creanțe reprezentând dreptul la despăgubiri care s-a născut din neexecutarea unui contract în care figurează o clauză atributivă de competență, se poate prevala de această clauză în privința cocontractantului inițial, în calitate de debitor cedat al acestei creanțe, în aceleași condiții precum cele pe care cealaltă parte inițială la contract le-ar fi putut invoca față de acesta din urmă, în scopul unei acțiuni în recuperarea creanței menționate și fără consimțământul acestui debitor, într-o situație în care, în conformitate cu dreptul național aplicabil respectivului contract, astfel cum a fost interpretat de jurisprudența națională, o cesiune de creanță determină un transfer nu numai al dreptului de creanță în patrimoniul cesionarului, ci și al drepturilor aferente creanței respective, inclusiv al celui de a invoca aplicarea unei convenții atributive de competență care figurează în contractul menționat, cu excepția cazului în care părțile inițiale la contract au convenit în mod expres inopozabilitatea acestei clauze în privința lor în cazul cesiunii către un terț a unei creanțe născute din același contract.

Cu privire la cheltuielile de judecată

57 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șasea) declară:

Articolul 25 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială

trebuie interpretat în sensul că

un terț, în calitate de cesionar al unei creanțe reprezentând dreptul la despăgubiri care s-a născut din neexecutarea unui contract în care figurează o clauză atributivă de competență, se poate prevala de această clauză în privința cocontractantului inițial, în calitate de debitor cedat al acestei creanțe, în aceleași condiții precum cele pe care cealaltă parte inițială la contract le-ar fi putut invoca față de acesta din urmă, în scopul unei acțiuni în recuperarea creanței menționate și fără consimțământul acestui debitor, într-o situație în care, în conformitate cu dreptul național aplicabil respectivului contract, astfel cum a fost interpretat de jurisprudența națională, o cesiune de creanță determină un transfer nu numai al dreptului de creanță în patrimoniul cesionarului, ci și al drepturilor aferente creanței respective, inclusiv al celui de a invoca aplicarea unei convenții atributive de competență care figurează în contractul menționat, cu excepția cazului în care părțile inițiale la contract au convenit în mod expres inopozabilitatea acestei clauze în privința lor în cazul cesiunii către un terț a unei creanțe născute din același contract.

Ziemele Kumin Gervasoni

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 23 octombrie 2025.

Grefier
A. Calot Escobar

Președintă de cameră
I. Ziemele